כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

בסודשיח

בס"ד ■ יום רביעי ■ פרשת במדבר ■ כ"ח אייר ה'תש"ע ■ 12.05.2010 ■ גליון מס' 69

תפוצה לכל קהילות ישראל

עוד בעיתון

ניתן לעבור לכתבה הרצויה ע"י לחיצה על שמה.

חוק וסדר
"ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה"
"הגאולה תבוא בגלל רחמי ה', כמו שכתוב: "למעני למעני אעשה". עובדה זו, מסביר רבי נתן, מעלה את השאלה: אם כן, מה צורך ומה תועלת יש במעשינו הטובים...
המשך בעמ' 4

שו"ת קיץ
שאלה: אולי הרב יסביר מדוע צריך מקרר עם התקן מיוחד לשבת?...
המשך בעמ' 4

סיפור לשבת
כשיצר הרע פועל...
"בחצר שטרוים שבירושלים, על יד שער שכם, החצר, בה' הידיעה, גרו תלמידי חכמים במובן המלא של הביטוי, זקני ירושלים...
המשך בעמ' 3

שביבים
■ ירושלים מסרבת להתנחם!!!
■ בשעה שהקב"ה ינקום מאדום
■ אבן הטעונה גניזה
■ ובנה ירושלים עיר הקדש
■ בונה [ברחמיו] ירושלים
■ הרימי בכוח קול מחאתך ירושלים עיר הקודש!!!
■ גם זה היה בירושלים
המשך בעמ' 5

פרקים בעולמה של רבנות הקהילה בישראל

מאמר חמישים וארבע בסידרה

/ הרב אהרן כ"ץ*

ליום ירושלים

אחד מרבותיה המפורסמים של העיר פרשבורג שבהונגריה היה ר' משה סופר זצ"ל. בקהילות ישראל נודע בשם החת"ם סופר על שם ספרו "חידושי תורת משה". ה"חתם סופר" נולד בעיר פרנקפורט דמיין בשנת תקכ"ב (1762) ורבותיו הגדולים היו ר' פינחס הורביץ ור' נתן אדלר. נראה שזה האחרון השפיע על ה"חתם סופר" יותר מרבותיו האחרים. לא רק בגלל גאונותו בתורה אלא גם בגלל הנהגותיו המיוחדות. אף שלא היה מקושר לתלמידי הבעל שם טוב, כינס הרב אדלר מניין בביתו והתפלל מתוך סידור האר"י הקדוש במבטא ספרדי אותו למד מאיש ירושלמי שהתאכסן בביתו שנים אחדות. הנהגותיו המיוחדות גרמו לחיכוכים בינו וחסידיו לבין ראשי הקהל בעירו פרנקפורט, שהשתדלו לבדל בינו לבין בני העיר. בשנת תקמ"ב (1782) נתמנה לאב בית דין בעיר בוסקוביץ שבמורביה. ר' משה סופר שהיה אז בן עשרים שנה התאמץ שלא לעזוב את רבו והצטרף אליו במסעו לאותה העיר.

"חידושו של הרב אדלר שהמקום היחיד בארץ ישראל הראוי לבניין בית המקדש הוא רק הר הבית שכן זה המקום היה בקעה שלא הייתה ראויה לעבודה זרה, והמקום הפך להיות הר על פי תפילתו של אברהם אבינו..."

ר' משה סופר היה מרבה להביא מדברי רבו הגדול בנושאים שונים. אחד מהם מיוחד במינו ונוגע לעיר ירושלים. הדברים הובאו בספר התשובות של ה"חתם סופר", בחלק התשובות הנוגעות לשולחן ערוך יורה דעה. באותה תשובה ציטט דברים שכתב לגאון ישראל, ר' זלמן מרגליות בעניין ההלכה שהכל מעלין לירושלים. ה"חתם סופר" הזכיר את המחלוקת הידועה בין הרמב"ם בהלכות בית הבחירה, שחידש שקדושת ירושלים הראשונה נתקדשה לשעתה ונתקדשה לעתיד לבוא, שכן קדושת ירושלים והמיקדש הן מחמת השכינה ושכינה אינה בטילה, לשיטת הראב"ד שכתב עליו שזו סברת עצמו והנכנס עתה למקום המקדש אין בו יותר חיוב כרת. (רמב"ם וראב"ד פ"ו מהלכות בית הבחירה הלכה ט"ז)

ה"חתם סופר" חידש שהחיוב לעלות לירושלים לשיטת הראב"ד גדול יותר מאשר החיוב לעלות לשיטת הרמב"ם. לשיטת הרמב"ם קיימת טענתו של רבי חיים כהן שאמר שמצוות יישוב ארץ ישראל אינה נוהגת בזמן הזה, כי יש כמה מצוות התלויות בארץ וכמה עונשין שאין אנו יכולין ליזהר בהם ולעמוד עליהם. אבל לשיטת הראב"ד שהכל בטל בזמן הזה בעוונותינו הרבים, לאותה דעה יותר יש חיוב לעלות בזמן הזה, שהרי אין לנו את סיבת המניעה לעלייה של ר' חיים כהן שהוזכר לעיל. וביאר ר' משה סופר שעדיין גם לדעת הראב"ד יש למקום קדושת בית ה' והמקום שהוא שער השמים. כי כל המחלוקת בין הרמב"ם והראב"ד נוגעת לשאלה, האם הנכנס עתה במקום שהיה מחנה שכינה וטומאת מת עליו האם מתחייב בזה בכרת. הוסיף הרב ואמר שידוע שטרם נתקדשה הארץ על ידי יהשע בכיבוש הראשון ועל ידי עזרא בכיבוש השני, כבר הקריבו שם אדם הראשון ונח קרבנות לפני ה'. זה המקום שבו נעקד יצחק על גבי המזבח ושם חלם יעקב את חלום הסולם. אחר כך שב המקום

ונתקדש בימי דוד המלך. כאן הביא הרב הסבר מדהים בשם רבו ר' נתן אדלר (המכונה על ידו חסיד שבכהונה). בידוע שכל מקום שיש שם הר וגבעה בארץ ישראל היה לפני כיבוש הארץ מקום של עבודה זרה. והתוספות במסכת עבודה זרה פירשו שהמקדש נבנה בהר המוריה על פי נביא. ונשאלת השאלה כיצד בנו מקום מקדש במקום שהיה קודם לכן מקום עבודה זרה. "ופי' מורי זצ"ל הנ"ל על פי מדרש. 'וירא את המקום מרחוק' שראה אותו מקום עמק ולא הר והתפלל ואמר אין כבודו של מלך לשכון בעמק ונעשה באותו היום הר 'אשר יאמר היום בהר ה' יראה', והשתא יש לומר, דכל ההרים שהעמידו עליהם עבודה זרה ושעבדום קודם שהחזיק אברהם אבינו עליו השלום בארץ- אותם נאסרו לגבוה, אך הר המוריה שהיה עמק ולא העמידו עליהם עבודה זרה שם לעבדו עד אחר שנעשה הר על ידי תפלתו של אברהם אבינו עליו השלום ואז כבר ניתן לו הארץ ואין האדם אוסר דבר שאינו שלו. (הכוונה שאחרי שניתנה הארץ לאברהם אין אפשרות לאף עובד עבודה זרה לאסור את אותו המקום). והנה ידע דוד המלך שאין לך הר גבוה לבנות בית המקדש בהר ואין כבודו של מלך לשכון בעמק היינו מקום ועל כן אמר אם אתן שנת לעיני וגו' עד אמצא מקום לד' ויהיה משכנות לאביר יעקב שלזה צריך הר ולא מקום ולזה צריך נביא שגילה להם שזה ההר היה מקום בתחילה ונעשה הר אח"כ אלו דבריו ז"ל".

חידושו של הרב אדלר שהמקום היחיד בארץ ישראל הראוי לבניין בית המקדש הוא רק הר הבית שכן זה המקום היה בקעה שלא הייתה ראויה לעבודה זרה, והמקום הפך להיות הר על פי תפילתו של אברהם אבינו. דוד המלך שלא ידע היכן לבנות את בית המקדש נזקק לנבואתו של נביא שיגלה לו איזה מקום היה בקעה ונהפך להר וראוי להיות המקום היחיד לבנין בית המקדש. כך מקבל פרק קל"ב בתהילים פירוש חדש.

"שִׁיר הַמַּעֲלוֹת זְכֹר ה' לְדָוִד אֵת כָּל עֻנּוֹתוֹ: אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַה' נָדַר לַאֲבִיר יַעֲקֹב: אִם אֶבֹא בְאֹהֶל בֵּיתִי אִם אֶעֱלֶה עַל עֶרֶשׂ יְצוּעָי: אִם אֶתֵּן שֵׁנָת לְעֵינָי לְעַפְעַפַּי תְּנוּמָה: עַד אֶמְצָא מָקוֹם לַה' מִשְׁכָּנוֹת לַאֲבִיר יַעֲקֹב: הִנֵּה שְׁמַעֲנוּהָ בְאֶפְרָתָה מְצָאנוּהָ בִּשְׂדֵי יָעַר: נָבוֹאָה לְמִשְׁכְּנוֹתָיו נִשְׁתַּחֲוֶה לַהֲדֹם רַגְלָיו: קוּמָה ה' לְמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ: כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ: בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ":

לאור דברים אלה מקבל מדרש תלמודי נוסף הבנה עמוקה. שהרי בספר שמואל פרק י"ט מצאנו: "ודוד ברח ויבא אל שמואל הרמתה ויגד לו את כל אשר עשה לו שאול וילך הוא ושמואל וישבו בניות" (שם פסוק י"ח). התלמוד (במסכת זבחים דף נ"ד עמוד ב') שואל בשם רבא. להיכן באו שמואל ודוד האם הלכו הרמתה או לנויות. ומסבירה הגמרא "וכי מה עניין נויות אצל רמה? אלא, שהיו יושבין ברמה ועוסקין בנויו של עולם, אמרי, כתיב: +דברים יז+ וקמת ועלית אל המקום, מלמד שבית המקדש גבוה מכל ארץ ישראל, וארץ ישראל גבוהה מכל ארצות, לא הוו ידעי דוכתיה (המקום) היכא, אייתו ספר יהושע, בכולהו כתיב: וירד ועלה הגבול ותאר הגבול, בשבט בנימין ועלה כתיב וירד לא כתיב, אמרי: ש"מ הכא הוא מקומו ...ועל דבר זה נתקנא דואג האדומי בדוד, כדכתיב: +תהילים סט+ כי קנאת ביתך אכלתני, וכתיב: +תהלים קלב+ זכור ה' לדוד את כל ענותו אשר נשבע לה', וגו' אם אבא באהל ביתי אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום לה', וגו' הנה שמענוה באפרתה מצאנוה בשדה יער, באפרתה - זה יהושע דקאתי (שבא) מאפרים, מצאנוה בשדה יער - זה בנימין, דכתיב: +בראשית מט+ בנימין זאב יטרף". שעה שנפגשו דוד ושמואל היו עסוקים בשאלה, באיזה מקום אף שהוא היה רמה ראוי להיות המקום שהוא נויו של עולם. לאחר בירור שלם הגיעו למסקנה, שהר הבית מרומז כבר בתורה כמקום היחיד הראוי לבניין הבית שהוא נויו של עולם.

באותה תשובה עוסק החתם סופר בענינו של יום ל"ג בעומר שבו באים העם לצפת (כך באותה תשובה) לדרוש את ה' בהילולא דרבי שמעון בר יוחאי "וכבר עלה בלבי לומר לפי מה שכתב רמב"ן באגרת הנפלא שלו שכל מקום המקודש יותר מחברו חרוב ושמם יותר מחברו על כן הואיל ובעוונותינו הרבים עדיין לא הגיע עד עתה זמן בניינו על כן היה זאת כדי שלא יתיישב ירושלים ביתר עז כי לא זכינו לכך מי יתן ויזכני ה' יתברך להיות מיושביה של ירושלים ועל כל פנים לא ממהרסיה וממחריביה חס וחלילה להאריך גלות ישראל".

✻

את הפסוק "זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו" דרשו חכמים במדרש "אין אנו יודעים במה לשמוח אם ביום אם בקדוש ברוך הוא" ועל כן בא שלמה ופירש "נגילה ונשמחה בך, בקדוש ברוך הוא". תחילתו של אותו הפסוק היא "הביאני המלך חדריו נגילה ונשמחה בך". חדריו של הקדוש ברוך הוא הם התורה וארץ ישראל וירושלים. על מנת שאפשר יהיה לשמוח לא רק ביום אלא בו, במלכו של עולם צריך האדם להיות מקורב לחדרי המלך. אלה מצויים באותם הגלויים שבהם מתגלה בורא עולם בעולמו. הגילוי הראשוני הוא על ידי התורה. הגילוי האחר הוא מקומה של השראת השכינה. והשראת השכינה הגלויה היא במקום שהוא "עיר אלוק' הר קדשו יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירכתי צפון קריית מלך רב". יתירה מזו. המשנה במסכת אבות קובעת "עשרה ניסים נעשו לאבותינו בבית המקדש". (מסכת אבות פרק חמישי). וכתב בביאורה של משנה זו הגאון ר' חיים מוולוז'ין בביאורו למשנת אבות, "רוח חיים": "הנה המפרשים הקשו מה בא להודיענו במה שאמר במשנה לאבותינו, והלא לכאורה רובם צורך גבוה. אבל הענין הוא כי כל הניסים היו כדי להראות לישראל התנהגות ה' יתברך עם האדם בעשותו רצונו, שהוא מתנהג עמו למעלה מן הטבע כמו שהיה בבית המקדש. שלא יהיה לאדם פתחון פה לומר שאינו יכול לעסוק בתורה שלא יזיק לו בריאותו כי היא (התורה) מתשת כוחו של אדם. על זה הוא הרמז שלא הפילה אישה מריח בשר הקדש אף על פי שמטבע מעוברת שהריח מסוכן לה, שלן מותר להאכילה מהמאכל שהריחה ביום הכפורים. אף על פי כן לא הזיק לה בשר הקדש". בכל מה שנעשה במקום הקדש בירושלים מתברר חיבורם של ישראל זה לזה וכולם לקדוש ברוך הוא.

בגמרא בברכות שנינו דף נח עמוד א "במתניתא תנא משמיה דרבי עקיבא: לך ה' הגדלה - זו קריעת ים סוף, והגבורה - זו מכת בכורות, והתפארת - זו מתן תורה, והנצח - זו ירושלים, וההוד - זו בית המקדש". יזכה אותנו בורא עולם לראייה ברורה של המובטח בדרשה זו. לנצח שזו ירושלים ולהוד זה בית הבחירה שייבנה במהרה בימינו אמן.

שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול.

*הרב אהרן כ"ץ. ראש כולל הלכה במכון גבוה לתורה אונ' בר אילן. רב קהילת "דובב עוז" רמת גן.

סיפור לשבת

מסיפורי ירושלים של מעלה

כשיצר הרע פועל... / שאול שיף

"בחצר שטרויס שבירושלים, על יד שער שכם, החצר, בה' הידיעה, גרו תלמידי חכמים במובן המלא של הביטוי, זקני ירושלים, צדיקים מושלמים, גאונים וחכמים, נקיי הדעת ונעימי ההליכות שבירושלים.

ביניהם היה הצנוע, הגה"ק ר' צבי הירש וייספיש זצוק"ל, תלמידו ויד ימינו של הגה"ק רבי הירש מיכל שפירא זצוק"ל, ונכדו של איש אלוקים, שזכה כידוע לגילוי אליהו: ר' נחום שאדיקער זצוק"ל.

הרב ר' צבי הירש וייספיש ידוע היה בתעניותיו, בתפילותיו ובלימודיו לילות כימים. הוא עבד את בוראו בקדושה ובטהרה, והכול בהצנע לכת.

"היה זה בחצות הלילה, סיפר ראש ישיבת חברון, הרה"ג ר' שמחה זיסל ברוידא זצ"ל, הלכתי מן הישיבה לביתי בחצר שטרויס. מרחוק ראיתי את הרב ר' הירש וייספיש, עומד על יד לוח מודעות ומתבונן במבט מיוחד על מודעה מסויימת. ומה מאוד גברה בי ההתעניינות, בראותי שבכל הלוח אין מודעה אחת שמתאימה לקריאתו והתעניינותו של הרב ר' הירש, ועוד יותר מזה, נוכחתי לדעת, שעיניו הקדושות נועצות מבט חזק על מודעה אחת הרחוקה מאוד מקדושה. ולהיפך, במודעה כתוב כך בכותרת גדולה: ליל ריקודים בקליא, ים המלח (כעין שכונה קטנה) שם היו מתרחצים, וגם כל מיני מפגשים במסעדות ובבתי קפה, בקיצור, ליל ריקודים בקליא ים המלח, עד אור הבוקר לאור הירח. כך היו המלים באותיות גדולות בולטות.

"נעצרתי ונעמדתי כקפוא קרח. איך? הייתכן? ר' הירש הצדיק הזה, המחמיר בקלה כבחמורה, הוא מתעניין במודעה כזאת? מה קורה כאן? איך ואיך? כל הלילה לא היה לי מנוח מהדבר הזה.

בבוקר, אחרי תפילת הוותיקין, כי מניין אחר לא היה קיים בחצר שטרויס - כך ממשיך לספר ראש ישיבת חברון, ניגש אבי, שאף הוא היה אתי וראה את כל המעשה, בדרך ארץ של כבוד לר' צבי הירש, בהחלטה לשאול ממנו פתרון עניין זה. אלא שמיד אחרי שהתחיל להקשות מפיו, קלט ר' צבי הירש את העניין, אז ענה לו ר' הירש הצדיק: תראה יקירי, עד כמה שאנו מצניעין את הדבר הצלחת אתה לגלות, ועתה לא נותר לי אלא לספר לך.

וכך סיפר ר' צבי הירש:

'אנו קבוצה של אנשים שקיבלנו עלינו, לפי תור של כל אחד ואחד, שבזמן שהיצר הרע פועל כאן בעיר הקודש, חייב כל אחד להתעניין בלוח המודעות מאיזו שעה עד איזו שעה הוא פועל בדרכי הטומאה שלו, ואז עלינו ללמוד תורה באותן שעות כדי לגרש אותו עם טומאתו, שלא תזיק ח"ו לעיר הקודש. ובזמן הזה אסור לאכול ולשתות או דבר אחר רק לעסוק בתורה. שהרי לא ייתכן שיצר הרע ירקוד ואנחנו נלך לישון. ואמש כשראית אותי קורא במיוחד את המודעה על קליא, ים המלח, הסיבה היא משום שבאותו לילה חל התור שלי והוכרחתי אם כן לבדוק בכמה זמן מדובר, וראיתי שזה יימשך כל הלילה. וממילא בתאריך של הלילה הזה עלי ללמוד כל הלילה'." עד כאן.

את הדברים הללו העלה על הכתב הרב ר' מרדכי וייספיש, בנו של הצדיק הנ"ל, על פי עדותו של ראש ישיבת חברון, שסיפר לו את האירוע המסופר בבואו לנחמו אחר פטירת אביו.

(מצוטט בספר "קדושת החיים")

חוק וסדר

פינה משפטית מאת עו"ד משה פרידל

"ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה"

בין ערימות פסקי הדין שעל שולחני צץ לו נייר מודפס שלא היה מוכר לי. והנה מסתבר, כי בהשגחה פרטית נתתי בו את עיני. שכן, הוא עוסק בפסוק שמתחבר יפה עם יום ירושלים, והרי ברוח זו ביקש ממני ידידי הטוב שאול שיף שאכתוב, והרב ארז דורון עשה הפעם את המלאכה בשבילי. יישר כוח.

*

"הגאולה תבוא בגלל רחמי ה', כמו שכתוב: "למעני למעני אעשה". עובדה זו, מסביר רבי נתן (תלמידו המובהק של רבי נחמן מברסלב, והוא אשר העלה על הכתב את תורת רבו), מעלה את השאלה: אם כן, מה צורך ומה תועלת יש במעשינו הטובים, בתפילותינו, במאמצינו להתגבר על הרע? הלא אלו בכל מקרה לא יספיקו כדי להביא את הגאולה, שהרי רק בגלל רחמי ה' נזכה לה ולא בגלל מעשינו.

מבאר רבי נתן וכותב: "אך מחמת שאי אפשר להמשיך הצדקה וחסד כי אם על ידי בחינת משפט (כלומר שהקדוש ברוך הוא אינו חפץ לנהל את העולם רק ברחמים כי אם גם הצדק ומשפט) על כן ההכרח להמתין עד שיעשו קצת תשובה, שעל ידי זה יוכל בנפלאותיו להלביש הצדקה במשפט".

"שביה (כלומר כל אותם שאכן יעשו תשובה וינסו לשנות את מעשיהם לטובה) לא יהיה כדאים בתשובתם להביא הגאולה, אך על ידי תשובתם המועטה יעוררו צדקתו יתברך שילבישה במשפט".

את הצדקה שה' רוצה לעשות איתנו צריך "להלביש" במשפט. במעשינו הטובים, ברצונותינו, בהתגברותנו על הרע, משתמש הקדוש ברוך הוא כדי לפייס את מידת הדין.

אין אנו "ראויים" לגאולה, אבל מאמצינו לבסוף ישאו פרי ונהיה "ראויים" לחסדו. כך מתבאר גם הפסוק המספר לנו על דרך הגאולה: "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה". מצד אחד משפט ומצד שני צדקה.

היוצא מכל זה למעשה, שכאשר האדם רואה שמעשיו אינם עולים יפה ונדמה לו שאין לו זכות להיגאל ולזכות לתיקון נפשו, ידע ויאמין בחסד ה', שבכוחו בוודאי יוכל להגיע לגאולת נפשו. בן אדם רוצה להתייאש מעצמו - את זה אפשר על פי דין להבין.

אבל מדוע להתייאש מחסדי שמיים?

גם אל ימעיט האדם בערך מעשיו, אפילו אם הם נראים לו פעוטים וחסרי משקל.

דווקא מעשים אלו, כאשר יצטברו וילכו, יעוררו את חסד ה' שיתגלה עליו ועל העולם כולו.

כך חותם רבי נחמן סוגיה עמוקה זו (ליקוטי מוהר"ן תורה ב' סעיף ו'): "ואף על פי שנראה שעל ידי תפילתנו ותורתנו יהיה הגאולה, אף על פי כן צריכין אנחנו לחסדו, שבחסדו יגאל אותנו".

באופן כזה - לא נתגאה לעולם, כי אין אנו "ראויים" מצד מעשינו וגם לא נתייאש לעולם, כי הכל בחסדו. נמשיך לעשות טוב, אבל לא נצפה לגמול, נמתין לישועתנו בסבלנות, כמו מי שמצפה למתנת חינם, אבל לא נדחק את הקץ ולא נתמלא קוצר רוח כמו מי שחייבים לו דבר מה. (המבלה"ד עו"ד משה פרידל)

שו"ת קיץ

הרב שבתי יגל

יוסף אבקסיס מפריז שואל: אולי הרב יסביר מדוע צריך מקרר עם התקן מיוחד לשבת?

תשובה: במקררים הרגילים ישנם שני חששות הלכתיים:

א) עם פתיחת דלת המקרר נכנס לתוכו אויר חם והוא גורם לשינויים בפעולת מנוע הקירור, והיינו שאם פותח את המקרר בשעה שהמנוע אינו פועל גורמת פתיחת הדלת להקדים את חידוש פעולת המנוע, שינוי זה נעשה ע"י הטרמוסטאט הנמצא במקרר ואשר כניסת האויר החם גורמת לו להפעיל את המנוע.

ב) בשעת פתיחת המקרר נדלקת נורה המאירה את המקרר.

וככל שאנו מתקדמים בטכנולוגיה, והמקררים נהפכים להיות יותר ויותר משוכללים, חששות ההלכתיים הולכים ומתווספים, וכגון במקררים שיש בהם מערכת הפשרה אוטומטית, שגם כאן פתיחת הדלת עלולה להשפיע על פעולת ההפשרה, והפשרה זו נעשית ע"י גופי חימום. ועוד יש מקררים שמותקנת בהם מערכת אוורור שמטרתה לפזר את הקור באופן אחיד במקרר, ובשעת פתיחת דלת תא ההקפאה מפסיק המאוורר את פעולתו. ויש מקררים שיש בהם חיישן המווסת את הקור לפי משקל האוכל שבמקרר.

ישנם מקפיאים שמותקנת בהם מערכת המשמיעה קול צפצוף אם דלת המקפיא נשארה פתוחה למשך כמה דקות ופעמים שנדלקת גם נורה. במערכות מעין אלו פעמים שמייד בזמן פתיחת הדלת נסגר מעגל חשמלי המפעיל קוצב זמן הגורם לכך שאחר כמה דקות יופעל הצפצוף ותידלק הנורה.

וישנם מקררים שיש בהם צג דיגיטלי המורה על דרגת הקור של

המקרר ושל תא ההקפאה, ופתיחת הדלת וכניסת האוויר החם גורמות לשינוי בתצוגת המספרים.

ועוד ישנם מקררים שמותקנת בהם מערכת לייצור קוביות קרח, ובשעה שנוטלים מתא ההקפאה קוביות קרח מייצרת המערכת קוביות נוספות, ויש לברר את סדר פעולת המערכת הזו, דיתכן שמיד עם נטילת קוביות הקרח מהמקרר נסגר מעגל חשמלי המייצר את קוביות הקרח החדשות, והרי זה מעשה בידיים.

ומשום כל חששות הנ"ל מובן שיש צורך בהתקן שבת המותקן ע"י מכון מוסמך, ופעמים שהתקן זה הוא שאלה של הידור (לצאת ידי כל חשש) ונוחות, ופעמים שהוא מעיקר הדין, וכל מקרה לגופו.

הועתק מספר אורחות שבת חלק ג' פרק כ"ו, ועיי"ש איך להתנהג במקרה ואין במקרר התקן שבת.

שביבים / שאול שיף

ירושלים מסרבת להתנחם!!!

"מי יתנך כאח לי", לעתיד לבוא יבוא הקב"ה לפייסה לכנסת ישראל והיא אומרת לפניו: רבש"ע, במה אתנחם? שלא עשית לי אפילו כבשר ודם. יוסף שהוא בשר ודם, אף על פי שגמלוהו אחיו רעות, לא נקם מהם, אלא כיוון שבאו אצלו ככבש רחמיו עליהם, שנאמר: "ולא יכל יוסף להתאפק". אבל אתה לא ככבשת רחמיך ממני והנחת אומנותך שכתוב בך: "א-ל רחום וחנון". דבר אחר: אמרה לפניו: רבש"ע! זכורה אני באחוה ורעות שהיה לי עמך ויודעת אני כמה נסים וגבורות שעשית לי, אף אני עשיתי לך טובות, קדשתי את שמך על אותם הנסים והגבורות, ואמרתי שירה על כל נס ונס, וקבלתי תורתך מה שלא קבלו עובדי אלילים, וצפיתי שאכנס אני ואתה לגן עדן ותשמחני שם, שנאמר: "אנהגך אביאך אל בית אמי תלמדני". כיוון שנכנסתי לבית, הבאת עלי צרים ותשחקתם עלי, שנאמר: "ראוה צרים שחקו על משבתיה".במה אתנחם? באותה שעה חוזרים ומתכנסים כל הנביאים והולכים אצל ירושלים לנחמה. אומר להם הקב"ה: למי אתם צריכים תחילה, לי או לירושלים? מי שמת לו מת למי מנחמים, לא לאב? מי שנשרף ביתו, למי מנחמים? לא לבעליו? לא כל שכן שאני צריך לתנחומין תחילה. אף על פי כן לכו ופייסוה. מתכנסים כולם והולכים אצלה, וכיוון שהיא רואה אותם, אומרת להם: לכו לכם, איני צריכה לתנחומין של בני. מיד הולכין לפני הקב"ה ואומרים לפניו: רבש"ע! אינה מקבלת פיוסין שלנו. אמר להם: אין ראוי שילך אלא אני בעצמי ואפייסנה מפני שעברתי על הדין. כתבתי בתורתי: "לא תעבוד בשור בבכור שורך" ולישראל קראתי "בני בכורי ישראל" ואמרתי להם הביאו צואריכם בעול מלך בבל. כתבתי בתורתי: "לא תשנא את אחיך בלבבך" ואני שנאתיה, לפיכך אני ראוי לפייסה. מיד ילך הקדוש ברוך הוא אצלה ואומר לה: כעס זה למה? אומרת לפניו: רבש"ע! ולא אכעס שהגליתני לבין אומות העולם וקללתני קללות רעות ונעשו פני כשולי קדירה ובכל זאת קדשתי את שמך הגדול! אמר לה: כנגד זכות אבות שעשית, כך יש לי חובה, וזה שכעסתי עליך שעברת על תורתי... אומרת לפניו: רבש"ע! כיוון שהגליתני לבין אומות העולם בדין הוא שלא אשמור מצוותיך! וקיימתי כל המצוות שלך. אומר לה: כבר הגיע זמנך ליגאל. מיד אומרת לפניו: איני מתנחמת עד שתראני באותם רשעים שצערוני וחרפו את שמך. מיד אומר לה: אני מאכילם את בשרם, שנאמר: והאכלתי את מוניך את בשרם וכעסיס דמם ישכרון וידעו כל בשר כי אני ה' מושיעך וגואלך אביר יעקב". (ילקוט שמעוני איכה תתרלא)

בשעה שהקב"ה ינקום מאדום

באותה שעה באין מלאכי השרת ומבקשין את הקב"ה לומר שירה לפניו ואינן מוצאין אותו, והולכים אצל הים ואומרים לו: הקב"ה נראה לך? שנאמר "הנותן בים דרך". אומר להם: מיום שיבש אותי והעביר את בניו בתוכי שוב לא ראיתיו. הולכים אל הר סיני ואומרים לו: הקב"ה נראה לך? שנאמר: "ה' מסיני בא"? אומר להם: מיום שנגלה עלי ונתן תורה לעמו, והוא היה חתן ומשה שושבין ותורה כלה, שוב לא ראיתיו. הולכים אצל ציון ואומרים לה: נגלה לך הקב"ה? שנאמר: "כי בחר ה' בציון". אמרה להם: מיום שסילק שכינתו מתוכי והחריב את ביתו ושרף את היכלו שוב לא ראיתיו. אמר להם ישעיה: את מי אתם מבקשים? אמרו: את הקב"ה. אמר להם: עכשיו יצא מאדום, שנאמר: "מי זה בא מאדום". באותה שעה באין ומוצאין להקב"ה ורואין את בגדיו שהן אדומים כתולעת שני, ואומרים לפניו: רבונו של עולם, "מדוע אדום ללבושיך?" אמר להם: גת קטנה היתה לי ודרכתי אותה, שנאמר: "פורה דרכתי לבדי".

(תנא דבי אליהו זוטא, י"ט הכתובת המדוייקת ביותר: וושינגטון, הבית הלבן...)

אבן הטעונה גניזה

אבן או חלק אבן שנותצו מן הכותל המערבי, טעונים גניזה. וכן אבנים, טיח, סיד וכדומה שנקבעו בכותל בעבר ונותקו, טעונים גניזה.

בשו"ת "יד הלוי" להגאון מוירצבורג זצ"ל חלק יורה דעה סימן רי"ד, מובא, שהוא נשאל מקרובי מת אחד שנקבר כבר איזה ימים, אם מותר לפתוח הקבר ולשים אבן אחת לתוך הארון בין כליו ומטמוניו של הנפטר, והיא מאבני קודש של הכותל המערבי. כי הנפטר קנה אותה כמה שנים קודם מותו מאדם אחד מירושלים בדמים יקרים, ולפי דעת השואלים, רצה הוא שתבוא אותה האבן עמו במחיצתו במקום עפרא דארעא קדישא. והשיב שם כי חל איסור מכמה נימוקים, ובתוך תשובתו הביא מדברי שו"ת החתם סופר והעלה על פי דרכו, שהאבן הזאת טעונה גניזה, ופסק לגנוז את האבן בתוך העפר שעל גבי הקבר.

עשבים שעלו וצמחו על גבי הכותל המערבי מותר לתלשם, אולם אסור לקחתם משם כ"סגולה" וכדו' אלא יש להשאירם מונחים במקומם, כדי לעורר עגמת נפש באדם שיראם, ויתפלל מקירות לבו על קימום בית המקדש.

ומעניין לעניין באותו עניין: מן הראוי להיזהר ולהזהיר את הנוהגים להניח פתקים בין אבני הכותל, שלא יכתבו בהם פסוקים ולא חצאי פסוקים, וכל שכן שלא יכתבו שם מהשמות הקדושים, כי על ידי כך

עלולים לבוא חלילה לידי בזיון. שכן, אם יפלו - עלולים הבאים בחוסר תשומת- לב לדרוך עליהם. ואת כל זה אני מצטט מתוך הספר הנפלא "הכותל המערבי" - הלכות ומנהגים,שליקטו וערכו רב הכותל המערבי, הרב שמואל רבינוביץ והרב ישראל יוסף ברונשטיין - כולם שליט"א.

ובנה ירושלים עיר הקדש

כשהגיע ד"ר חיים ויצמן לירושלים הנמקה ברעב בשלהי מלחמת העולם הראשונה, והציע להזרים הון עתק לעיר ומוסדותיה אם רק יאותו לקבל את מרותה של ההסתדרות הציונית, ודבריו רכו משמן: הבטיח שלא להתערב בתכני הלימוד, ושכל מטרתו להיטיב כביכול, נענה רבה של ירושלים, הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל ואמר: "תהום פעורה בינינו ובינו. ידושלים שלנו אינה ירושלים שלו. ירושלים שלנו היא עיר הקודש, ושלו בירת מדינה חילונית. אמנם שואף הוא לשיבת העם לארצו וגם אני שואף לכך. אך מה רב ההבדל בינינו! לא בכדי אנו אומרים: 'משמח ציון בבניה', שמספרו עולה תרי"ג. לאמור, שציון לא תשמח בקבוץ בניה לתוכה גרידא, אלא כאשר יקיימו את תרי"ג המצוות!"

בונה [ברחמיו] ירושלים

הגאון הרב שמואל רוזנברג זצ"ל רבה של אונסדורף, הביא בהקדמת ספרו באור בשם אמו, הרבנית לאה צביה ע"ה. כידוע, עלולים חבלי משיח להיות כה נוראים עד שאחד מרבותינו ייחל: "ייתי ולא אחמיניה", יבוא המשיח ואני לא אראנו (סנהדרין צ"ח עמוד ב'). ועל כן, כשמבקשים אנו: "ובנה ירושלים עיר הקדש במהרה בימינו" ונראה בבנינה, מבקשים אנו שיהיה זה בניין ברחמים, בלא חבלי משיח קשים. וכן בתפילה אנו מבקשים: 'ותחזינה עינינו בשובך לציון... ברחמים' "!!!

❊

הגאון הרב אליעזר סילבר זצ"ל, רבה של סינסינטי, מגדולי בעלי החסד שבדור היה, ותומך תורה מופלג. בא לפניו תלמיד חכם שייסד את ישיבתו לא מכבר, והופעלו עליו לחצים כבירים לקבל לישיבתו בחור שהיה חשש שיערער את צביון הישיבה. מצד אחד לא רצה לפגום באופי הישיבה שזה עתה נוסדה, אך מאידך גיסא גדולה הייתה הרחמנות על הצעיר ומשפחתו. לא רצה ליטול על כתפיו את האחריות, והחליט להיוועץ עם הרב סילבר. שמע הרב אליעזר סילבר את כל ההיבטים ופסק: "כידוע מוחק הגאון מוילנה זי"ע את המלה 'ברחמיו' מברכת 'ובנה ירושלים' בברכת המזון. זאת משום ש'ציון במשפט תפדה' ולא ברחמים. ולמדתי מכך, שברחמנות אי אפשר לבנות.

(הגדה של פסח, מעשה רב, ליקוטים)

הרימי בכוח קול מחאתך ירושלים עיר הקודש!!!

גולסטון נחשף כבר כרב- נכלים אידיאולוגי אך כאן עדיין מתחשבים ב"דו"ח החמאס" שעליו הטביע חתימתו. הנה מה שכותבים חברים של שניים מחיילי גבעתי העומדים לדין כנראה בהשפעת הדו"ח הזה:

"אנו פונים אליכם בתור החברים לנשק, הורים לחיילים ומפקדיהם של שני הלוחמים מחטיבת גבעתי העומדים בימים אלו למשפט בגין "פשעי מלחמה" ומואשמים בשימוש בילד כמגן אנושי במהלך מבצע "עופרת יצוקה".

אנו, שליווינו את שני החיילים במהלך שלוש שנות שרותם הצבאי, יודעים היטב ומוכנים להעיד שמדובר בלוחמים ערכיים, מנוסים, בעלי אמות מוסר גבוהות מאוד שאף פיקדו במסירות ובהצלחה רבה וחנכו את הדור הבא של לוחמי צה"ל.

מהכרותינו העמוקה איתם, איננו מעלים על הדעת אפשרות שינסו לפגוע בכל דרך שהיא בחפים מפשע. ההיפך הוא הנכון!

חיילים אלו סיכנו את חייהם בהגנה על תושבי הארץ בכלל ותושבי הדרום בפרט, כל זאת תוך הפגנת רוח לחימה מתוך תחושת שליחות עמוקה, על פי העקרונות שהונחלו לכם על ידי מפקדיהם.

הסיטואציה אליה מתייחסים בדו"ח ואשר הובילה לקיום המשפט, נבעה מתוך רצון כן אמיתי ואחראי מצד שני החיילים לשמור על חייהם וחיי חבריהם במהלך הלחימה, תוך סיכון ממשי לעצמם.

אך כל טענותיהם נפלו על אוזניים ערלות ועתה הם נדרשים להגן על חפותם עצמם ולהוכיח כי למרות שסיכנו את עצמם ופעלו על פי אמות המידה וההוראות שקבלו ממפקדיהם - הם צריכים לתת את הדין למרות שפעלו כדין.

המערכת המשפטית החליטה להעמידם לדין, וזאת כדי לרצות את כל התומכים בדו"ח גולדסטון.

סימפטום הטלת האשמה על הש.ג. כפי שקרה פעמים רבות במציאות הישראלית הוביל לכך כי כל האשמה נפלה על שני הלוחמים. התחושה שקיימת היום בקרב חברים לנשק של חיילים אלה, היא שכדי לרצות את תומכי הפלשתינים בארץ ובחו"ל והאנטישמים התומכים בדו"ח גולדסטון החליטה המערכת הצבאית והמשפטית "להקריב" את שני החיילים ולשימם בחוצות העיר כשעירים לעזאזל.

האם צרותיה הבינ"ל של ישראל תיפתרנה כתוצאה מהתעללות משפטית חסרת תקדים בשני לוחמים מצטיינים?

מפקדיהם הישירים אשר לחמו איתם, ליוו אותם בקרב, הדריכו והכינו אותם למלחמה זו, התנערו מכל אחריות פיקודית והפנו את גבם, כאילו לא היו שם, לא ראו ולא שמעו. מדרגת מפקד הצוות ועד לרמת הקצונה הבכירה - כולם ממלאים פיהם מים, ונמנעים מתמיכה גלויה בחיילים.

ממתי "משאירים פצועים בשדה הקרב"? האם זו האמת אותה הציבור הישראלי ומפקדי צה"ל רוצים להנחיל לדורות הבאים?

באם אכן החיילים יואשמו הרי שהעונש המרבי לו הם צפויים הוא עד 3 שנות מאסר, כל זאת מעבר לעובדה שעתידם יפגע כתוצאה מההליכים שננקטים כנגדם.

עקב גילם הצעיר והעובדה שרק השתחררו, ההוצאות הכספיות הכרוכות בהגנה המשפטית לה הם נזקקים - הן מעל ומעבר ליכולתם הכלכלית, אנו החברים, הקצינים וההורים המכירים היטב את החיילים, הקמנו קרן למימון הגנתם המשפטית...".

גם זה היה בירושלים

ביום שלישי כ"ד ניסן תרפ"ד התקיימו ב"בית הרב" (קוק) הבחירות ל'ועד העדה האשכנזית' בירושלים.

הנשיא היוצא של הוועד, מרן הראי"ה קוק, שהה באותם ימים בארה"ב לגייס כספים למוסדות התורה בירושלים.

ממלא מקומו ברב ראשי, הראב"ד ר' צבי פסח פרנק זצ"ל, הגיע במקומו למעמד הבחירות, בליווי המזכיר הכללי של הרבנות הראשית לא"י - הרב שמואל אהרן ובר זצ"ל. בין הנואמים הרבים דיבר גם הרב פראנק. הוא בירך את הוועד להצלחה בעמדתו לאחדות ולשלום ולחיזוק עמדת החרדים הבלתי תלויים. מרן הראי"ה קוק נבחר לכהן נשיא כבוד של ועד העדה. כשהזכירו את שמו של הראי"ה נעמד כל הקהל על רגליו, ונתקבלה ההחלטה פה אחד לשלוח לו מכתב של ברכה בשם היהדות הצרופה לעבודתו במסירות נפש להרמת קרן התורה והיראה בארץ הקודש בפרט ובעולם כולו בכלל. (מתוך "שבת הראי"ה)

לקרוא שוב ושוב ולשפשף את העיניים כדי לוודא שאין זה מחזה תעתועים: הראי"ה קוק זצוק"ל בראש היהדות החרדית של העדה החרדית.

בסוד שיח

כשם שפרצופיהם שונים
כך דעותיהם שונות

נשמח לקבל תגובות והערות מהקוראים בדוא"ל: besod@013net.net

עיצוב ועריכה גרפית:
גיל ויין עיצוב גרפי
טל. 052-7723288
אימייל. gilwein26@012.net.il